

Určování v přírodě

Ilustrace: Jan HOŠEK

Strakapoudi
s černým hřbetem
a bílými skvrnami

Čeho si všimnout:

- kresba na hlavě
- barva tělní spodiny (dolní část břicha a spodní ocasní krovky)
- kresba zad a křídel nápadná především v letu

chybí
červená

F (samice)

červený týl

M (samec)

u obou pohlaví
červené temeno

Juv. (mládě)

červené temeno a bílá hlava
(stejně tak samice a mláďata obou pohlaví)

uzdička plynule
přechází na šíji

Strakapoud prostřední (*Dendrocopos medius*)

velikost: 20–22 cm

prostředí: listnaté lesy, především
doubavy, lužní lesy

výskyt v ČR: stálý, nížiny a pahorkatiny
zřídka nad 500 m n.m., Křivoklátsko,
Třeboňsko, jižní Morava (Pálava, soutok řek
Moravy a Dyje)

stav a početnost v ČR: vzrůstající,
3500–7000 párů

M (samec)

tmavě žíhané boky

červená spodní
část břicha
a spodní
krovky ocasní

růžová spodní část
břicha a spodní krovky
ocasní přechází na břiše
do žlutobílé

Strakapoud velký (*Dendrocopos major*)

velikost: 23–26 cm

prostředí: všechny typy lesa, městské parky,
zahrady

výskyt v ČR: stálý, pravidelně hnízdí na celém
území do 1200 m n.m.

stav a početnost v ČR: stabilní,
200 000–400 000 párů

pozn.: náš nejhornější a největší strakapoud

červený týl (mláďata obou
pohlaví červené temeno)

Strakapoud jižní (*Dendrocopos syriacus*)

velikost: 23–25 cm

prostředí: sady, zahrady, stromové aleje, parky
výskyt v ČR: stálý, od 50. let 20. stol. pravidelně hnízdí
ve východní části rep. (západní hranice rozšíření)
do 700 m n.m., Pálava

stav a početnost v ČR: vzrůstající, 1000–1400 párů

bílá nepřerušená
z lící na strany krku

M (samec)

jemně
žíhané
boky

světle červená
spodina břicha
a spodní krovky
ocasní

bílé skvrny
na ramenou
(krovky křídelní)

černý hřbet

Dospělé samice všech druhů:

- černobílá hlava bez červené barvy
- pouze strakapoud prostřední: červená čepička

Strakapoudi s bílým hřbetem beze skvrn

červené temeno

Strakapoud bělohřbetý (*Dendrocopos leucotos*)

velikost: 25–28 cm
prostředí: staré bučiny, smíšené pralesovité porosty s trouchnivějším dřevem
výskyt v ČR: stálý, hnízdí místy ve vyšších polohách, Šumava, Beskydy
stav a početnost v ČR: stabilní, 150–250 párů

žluté temeno
(stejně tak mláďata obou pohlaví)

M (samec)

bílá šije a hřbet

žíhané boky

Strakapoud malý (*Dendrocopos minor*)

velikost: 14–16,5 cm
prostředí: řídké listnaté lesy, lužní lesy, sady, parky, zahrady
výskyt v ČR: stálý, řídké v nižších polohách celé republiky
stav a početnost v ČR: vzrůstající, 3000–6000 párů
pozn.: náš nejmenší strakapoud velikosti vrabce, pohybuje se i po pevných bylinách

Datlík tříprstý (*Picoides tridactylus*)

velikost: 21,5–24 cm
prostředí: horské jehličnaté lesy, staré smrčiny
výskyt v ČR: stálý, hnízdí místy v horských oblastech mezi 800–1400 m n.m., Šumava, Beskydy
stav a početnost v ČR: stabilní, 300–500 párů
pozn.: na noze chybí 1 zadní prst (palec)

Kresba na hlavě mláďat:

- s. bělohřbetý a malý – odlišená pohlaví jako u dospělých
- datlík a s. prostřední – obě pohlaví jako dospělí samci
- s. velký a jižní – obě pohlaví větší rozsah červené než dospělí samci

LITERATURA
Velikosti: Svensson a kol. 2004: Ptáci Evropy, severní Afriky a Blízkého východu. Svojtka & Co. Praha
Výskyt v ČR: Hudec a kol. 2005: Fauna ČR, Ptáci 2/II. Academia Praha
Stav a početnost v ČR: BirdLife International 2004: Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status. BirdLife Conservation Series No.12, Cambridge, UK